

Fergeavløsningsprosjekt – styrking av rammevilkår

Prosjektbeskrivelse **hovedprosjekt**

Innledning og bakgrunn

Det er tidligere utarbeidet en prosjektbeskrivelse for initiativet med mål om å styrke rammevilkårene for fylkeskommunale fergeavløsningsprosjekt. Beskrivelsen skisserer bakgrunnen for initiativet og et løp for arbeidet gjennom en forstudie og et hovedprosjekt og [kan leses her](#).

Gjennom forstudien er det kartlagt 27 planlagte fylkeskommunale fergeavløsningsprosjekt fra Agder og nordover. Det er gjennomført to innledende møter (teams) med 49 deltakere. Sammendrag fra møtene ligger ved som eget vedlegg. Det er gitt stor tilslutning til initiativet, både fra politisk nivå i fylkeskommunene og fra enkeltprosjektene.

Skisse hovedprosjekt

Basert på innspill fra aktørene i møter i forstudien, foreslås det følgende løp for et evt. hovedprosjekt:

Det settes ned to arbeidsgrupper:

1. Ei gruppe som skal arbeide med **rammebetingelsene** og komme med forslag til endringer som vil gagne planlagte fergeavløsningsprosjekt.
2. Ei gruppe som skal legge en **strategi** for påvirkning inn til sentrale myndigheter, politiske parti og andre relevante aktører som kan bidra til en styrking av rammevilkårene.

Gruppe for rammebetingelser

Det foreslås at fylkeskommunene peker ut en faglig ressurs inn i arbeidet. Innspill kommet inn i forstudien vurderes av arbeidsgruppa. Det oppfordres til at gruppa involverer planlagte fergeavløsningsprosjekt i arbeidet. Arbeidsgruppa bør invitere relevant fagavdeling i KS inn i arbeidet.

Styreleder i Todalsfjordprosjektet AS stiller seg til disposisjon som koordinator i arbeidet.

Gruppe for strategi

Det foreslås at fylkeskommunene peker ut hver sin politiske representant som medlem inn i gruppa. Innspill kommet inn i forstudien vurderes av arbeidsgruppa.

Daglig leder i Todalsfjordprosjektet AS stiller seg til disposisjon som koordinator i arbeidet.

Involvering

Det forutsettes at gruppene legger fram sine forslag til prioriteringer i et fellesmøte hvor alle involverte i forstudien inviteres, pluss KS, NHO og LO. Arbeidet bør være ferdig innen 6. juni, slik

at det bl.a. kan inviteres til møter med stortingsrepresentanter før Stortinget avslutter til sommeren og departementene begynner sin ferieavvikling.

To faser

Sett i lys av tidsperspektivet, kan det være fornuftig å dele videre arbeid inn i to faser.

Fase 1:

Gjennomføre hovedprosjektet som skissert. Enes om noen konkrete og realistiske forslag for å få en rask forbedring av rammevilkårene. Påvirkningsarbeidet for å få forståelse for forslagene vil pågå fram til stortingsvalget, og være i tråd med strategien som blir bestemt av deltakerne i hovedprosjektet.

Fase 2:

Komme sammen etter stortingsvalget for å gjøre opp status, samt legge videre strategi for arbeidet, herunder også vurdere innspill om evt. etablering av et nettverk mv.

Forankring og finansiering av hovedprosjektet

Det foreslås at det sendes en formell henvendelse til fylkeskommunene om støtte til initiativet, inkludert en søknad om finansiering. Andre finansieringskilder kan også være aktuelle.

Det er behov for finansiering til følgende (fase 1):

- Finansiering av evt. prosjektledelse/-koordinering: kr. 100 000 + mva. (tilsvarer om lag 90 timer). Til sammenligning er timebruk forstudie om lag 60 timer).
- Finansiering av reisevirksomhet, møteromleie, servering mv. knyttet til møtevirksomhet i arbeidsgruppene og påvirkningsarbeid: kr. 150 000.
- Finansiering evt. grafisk arbeid og trykksaker: kr. 100 000 + mva.

I tillegg utgjør ressursbruk gjennom administrativ og politisk ressurs fra fylkeskommunene og de aktuelle fergeavløsningsprosjektene, en betydelig egeninnsats som må synliggjøres.

Dersom det er grunnlag for å videreføre et felles arbeid etter fase 1, så må aktørene komme sammen for å drøfte og prioritere aktuelle tiltak, inkl. finansiering.

Vedlegg

Sammendrag fra innledende teamsmøter i forstudien, 27. og 28. mars 2025.

Deltakelse: 27. mars: 33 deltakere. 28. mars 16 deltakere. Opptak fra møtene ligger i møtechattene.

Samtlige som hadde ordet positiv til initiativet, og ville gjerne være med videre i arbeidet.

Konkrete innspill fra møtene:

Møtedeltakere fra Vestland orienterte om at fylkestinget i Vestland har bestilt en utredning for å se på mulighetene for å forbedre dagens fergeavløsningsordning. Arbeidet er godt i gang, bl.a. gjennom bruk av eksterne konsulenter (Systra og Vista Analyse). Rapport forventet rundt 1. mai.

Foreløpige innspill vedr. rammevilkårene fra Vestland:

- Rentekompensasjonsordningen videreføres som en varig ordning
- Økt årlig sum til rentekompensasjon
- Kortere utbetalingstid
- Utbetalt f.o.m. første byggeår
- Tilskuddet følge reell prisstigning
- Dekke hele rentekonstanden de fem første årene

Innspill fra andre på rammevilkår:

- Bekymringer rundt fylkeskommunenes lånegjeld, mulig å etablere egne utbyggingsselskap for å avlaste fylkeskommunenes investeringsbudsjett? Fylkeskommunen kan så overføre eksempelvis midlene gjennom fergeavløsningsordninga og andre tilskudd/støtte til utbyggingsselskapene.
- OPS (Offentlig-privat-samarbeid)
- Hente inn alternativ finansiering gjennom fond som er ute etter langsiktig plassering av midler
- Tiltak/virkemidler for å avlaste fylkeskommunenes garantiansvar
- Fergesamband med stor trafikk mener de bør få større uttelling knyttet til finansiering av sine prosjekt.
- Få mer av fergeavløsningsmidlene i begynnelsen av prosjektperioden for å redusere «pukkeleffekten». Pukkeleffekten en stor barriere for de fleste prosjektene.
- Bompengerperiode følge lengde på fergeavløsningsordninga.
- Få gjort om kravet om max 5 prosent helling i tunneller? Dette kravet innebærer at noen prosjekt ikke får realisert planlagt undersjøisk tunnel og/eller at kravet innebærer at tunnelene blir mye lengre og dermed mye dyrere.
- Bør få gjennomført en analyse av samlet potensial for verdiskaping og betydningen for fastlandseksporten ved realisering av alle planlagte fergeavløsningsprosjekt.

I tillegg kom det frem at flere av fergeavløsningsprosjektene har fått gjennomført interessante analyser gjennom bruk av aktuelle konsultentselskap. Noen har sendt disse til prosjektkoordinator. De som ikke har gjort dette bes sende til post@todalsfjordprosjektet.no eller tove-lise@suns.no Allerede gjennomførte utredninger/analyser vil være viktige bidrag inn i det videre arbeidet.

Innspill på strategi:

- Det bør vurderes om det skal etableres et mer formelt nettverk som har som formål å videreføre arbeidet som er startet gjennom dette initiativet etter stortingsvalget (nasjonalt)
- Fosenbrua AS har mobilisert for å få fylkespartiene i Trøndelag til å vedta uttalelser på sine fylkesårsmøter som støtter oppunder en bedring/styrking av rammebetingelsene for fergeavløsningsprosjekt. Motivasjonen for initiativet er å få de politiske partiene til å vedta tilsvarende på sine landsmøter, slik at det blir førende politikk for kommende stortingsvalg og neste stortingsperiode.
- Etter landsmøtene bør vi gå gjennom vedtatte partiprogram for å kartlegge hva partiene mener om fergeavløsningsprosjekt.

- Det bør sendes en formell henvendelse til de aktuelle fylkeskommunene om å støtte opp om initiativet for å styrke rammebetingelsene for fergeavløsningsprosjekt.
- Det må legges en strategi for politisk påvirkning.
- I tillegg viktig å få med seg KS, NHO og LO.
- Oppfordring om å involvere den nasjonale organisasjonen Næringsforeningene i Norge.